

CAS PRÀCTIC DE “RELIGIONS I MEDIACIÓ EN ZONES URBANES”

Títol descriptiu del cas:

El presumpte assassinat d'una líder musulmana a mans del seu marit provoca tensions comunitàries i intercomunitàries.

Localització (inclosa breu descripció):

La ciutat de New York (8,2 milions d'habitants), que com a resultat d'onades d'immigrants successives, massives i globals, és un dels indrets més ètnicament i cultural diversos del món: un terç de la població és nascut a l'estranger; el 28% són afroamericans, el 27% d'origen hispà, el 10% asiàtic... Conseqüentment i també degut a la tradició històrica nord-americana de llibertat religiosa, Nova York és ahora un lloc religiosament molt divers i simplement, es podria dir, un lloc molt religiós. Els seus carrers estan literalment plens de llocs de culte que pertanyen a diferents tradicions i denominacions: esglésies, sinagogues, temples, etcètera. Ahora, cada comunitat religiosa és, en sí mateixa, internament, molt diversa. Per exemple, hi ha budistes birmans, xinesos, japonesos, tibetans... Les comunitats religioses solen ser molt actives socialment parlant i també en termes de proselitisme. Altres aspectes importants de la ciutat són la seva alta densitat i les seves desigualtats socials.

Dates aproximades d'inici i finalització (si s'escau) del procés de mediació:

Febrer – Març del 2009.

Diferents entitats i persones (religioses, interreligioses, polítiques, etc.) involucrades (incloses les seves característiques principals i les raons de la presència dels actors mediadors):

Actors directament implicats:

- Aasiya Zubair Hassan i el seu espòs. **Una parella musulmana** de “perfil alt” (amb certa notorietat social), que va fundar Bridges TV, un canal dedicat a promoure una imatge pública positiva de l’islam.
- Més generalment: **Dones musulmanes que pateixen la violència domèstica, homes que la practiquen i el conjunt de la comunitat musulmana local.**

Actors mediadors:

- **El Centre Interreligiós de Nova York** (www.interfaithcenter.org), l’objectiu del qual és fomentar la comprensió i el respecte recíprocs entre els diferents grups religiosos de Nova York com també fomentar la participació cívica i el compromís social dels membres de totes les comunitats religioses. Els seus programes i actes connecten les comunitats religioses entre elles i també permeten que els líders religiosos de base coneguin millor les institucions civils de la ciutat i cooperin amb actors públics clau. El 2009, un dels retirs bianuals que organitza el Centre va estar dedicat al tema de la violència domèstica, amb la participació de vuitanta líders religiosos i activistes laics.

A través d’aquest Centre, en aquest cas es van involucrar:

- Shaykh T.A. Bashir, **un líder musulmà subsaharià, responsable de “House of Peace”, un projecte per a educar imams en els perills de la violència domèstica.**
- Sally MacNicol de **CONNECT** (www.connectnyc.org), **una entitat no religiosa dedicada a la violència domèstica que col·labora amb Shaykh T.A. Bashir i el seu projecte “House of Peace”.**

CONNECT va contactar amb Shaykh Bashir anys enrere a través del Centre Interreligiós de Nova York, i hi ha treballat estretament des d’aleshores. Bashir va assistir a gairebé tots els cursos de l’escola de formació de CONNECT. Ell treballa amb homes que han abusat de les seves parelles, d’una forma que sovint no és gaire ben vista per molts especialistes. També treballa amb els imams, que no solen tenir recursos per enfrontar aquesta problemàtica.

Sally MacNicol de CONNECT explica que “la majoria de dones que conviuen amb maltractadors prefereixen demanar ajuda a la família, als amics i als líders religiosos. No volen dirigir-se als serveis tradicionals ni, encara menys, a la policia.”

Shaykh Bashir es va criar a Brooklyn. Després de servir al Vietnam, va tornar i va estudiar psicologia. Explica que la violència és conseqüència de problemes socials sistèmics. La violència domèstica és alhora causa i conseqüència de gran part d’això. Però on són els homes que poden treballar amb la part masculina d’aquest cercle viciós?” Per aquesta raó va crear el projecte “House of Peace”. “Està una mica sol”, diu MacNicol. “Però mai no permet que la violència quedi invisible. Treballa amb molts imams. Els respecta i els entén”.

És interessant ressaltar que Bashir és un conservador en molts aspectes i MacNichol, en canvi, una teòloga de l’alliberament feminista que no oculta el seu progressisme radical. “No estem d’acord en tot”, explica ella, “però ell és essencial perquè no permet que els líders es desentenguin del problema”.

- **La xarxa dels diferents líders musulmans locals**, que representen una diversitat de grups culturals i ètnics (africans, del sud-est asiàtic, etcètera), establerta a través de “House of Peace”.

- **Altres entitats d’activistes musulmanes:** Turning Point for Women and Families (www.turningpoint-ny.org) i Peaceful Families Project (<http://peacefulfamilies.org>), ambdues creades per combatre la violència domèstica a l’interior de la comunitat.

Informació clau relacionada amb els antecedents i el context del conflicte (abans que aquest es produís):

La violència domèstica afecta totes les comunitats, riques i pobres, blanques i negres. Tanmateix, els musulmans dels Estats Units la pateixen de manera desproporcionada, o això creuen molts d'ells ("Si un cristià és culpable de violència domèstica, els mitjans n'informarien com un delictes relacionat amb la religió?", es pregunten). És un dels motius pels quals, en casos de violència domèstica entre musulmans, les condemnes dels seus dirigents són cada cop més decidides. Aquest cas particular –amb la implicació d'una parella de líders musulmans molt actius en la promoció d'una imatge pública positiva de l'islam- demanava una resposta específica i més aviat urgent de la comunitat.

Objectius inicials de la intervenció mediatora:

- Combatre la violència domèstica a l'interior de la comunitat musulmana local i promoure'n la consciència, sobretot entre els homes.
- Lluitar contra les conseqüències previsiblement negatives del cas sobre la percepció (o auto-percepció) de la ciutadania musulmana i l'aparició de tensions entre les comunitats musulmanes i les altres.

Breu descripció de la mediació desenvolupada i del conflicte mateix:

La mateixa setmana de l'assassinat de l'Aasiya Zubair Hassan, Shaykh T.A. Bashir, musulmà afroamericà i fundador del projecte "House of Peace" per a educar imams en els perills de la violència domèstica, va proposar-los dedicar el sermó dels divendres (la *khutba*) a aquest tema.

L'imam subsaharià Sulaimane Khonate va parlar de la importància de tractar correctament l'esposa. Afronta vint casos de violència domèstica per setmana, i Bashir l'assessora de prop.

L'imam Shamsi Ali, musulmà indonesi que representa dos centres islàmics a Queens, va dir que la violència domèstica és un problema comunitari, no una qüestió privada: "afecta a tothom". També va clarificar alguns hadits, que s'utilitzen per amagar la violència: "Hi ha una dita del Profeta on diu que cal mantenir en secret la vida familiar. Però no es referia als maltractaments, que s'han de denunciar".

L'imam Talib Abdur-Rashid ja tenia pensat fer una *khutba* sobre la violència de gènere quan va saber que d'altres s'hi havien compromès. "Fa anys que ho fem", va dir, referint-se a la seva tasca com a imam de la mesquita de la Islamic Brotherhood. És molt conscient de fins a quin punt la violència domèstica perpetrada per musulmans dona una mala imatge de l'islam. "Com ens podem donar a conèixer si permetem aquestes coses?", va preguntar a la comunitat. "La violència domèstica és pecat", afirma, "el Profeta en va parlar en el seu últim sermó".

Avaluació del grau d'assoliment dels objectius inicials:

Nombrosos imams van respondre positivament a la crida de Shaykh Bashir. Després de la seva prèdica del divendres, algunes persones fins i tot van acudir a especialistes. No es coneix que el cas degenerés en un conflicte interreligiós.

Recursos mediadors mobilitzats (humans, espirituals, comunitaris, etc. recursos propis de les entitats i persones participants o dels actors mediadors):

- El lideratge alhora religiós i civil de Shaykh Bashir.
- La sensibilitat cap a la dimensió religiosa de CONNECT, que té una branca ("CONNECT Faith") especialitzada en el treball amb comunitats religioses.
- L'autoritat moral i els coneixements religiosos dels imams.
- El treball que fa per connectar líders religiosos i civils el Centre Interreligiós de Nova York.